

Vår dato 08.10.2009
Deres dato
Vår referanse AS
Deres referanse

Kommunal- og Regionaldepartementet
Bolig- og bygningsavdelingen
Postboks 8112 Dep.
0032 Oslo

Kommentarer til forskrifter til plan- og bygningsloven.

Byggevareindustriens Forening har i det etterfølgende sammenfattet sine kommentarer til høringsforslagene til forskrifter. Våre kommentarer er i det vesentlige knyttet til Teknisk Forskrift (TEK).

1. Ikrafttreden:

Omfanget av endringer i forslagene til Byggesaksforskriften og Teknisk Forskrift er etter vår vurdering så omfattende og krevende at ikrafttreden først bør skje minst ett år etter at forskriftene er vedtatt.

2. Byggesaksforskriften:

Generelt:

Byggevareindustriens Forening støtter intensjonen om og tiltak for å bedre kvaliteten i byggeprosessen og i ferdige byggverk.

Slik vi forstår høringsforslaget mener vi imidlertid at både kravene til dokumentasjonsomfang (etter § 5-4) og det foreslåtte uavhengige kontrollregimet som beskrives i del 4 § 15 bør konkretiseres og vurderes kritisk i forhold til omfang og kostnader. Forslagene griper tungt inn i byggeprosessen og vi savner vurderinger av "treffsikkerhet" og derved begrunnelsen for så omfattende tiltak, spesielt hva gjelder den uavhengige kontrollen.

Vår generelle anbefaling er derfor at det legges opp til en trinnvis innføring av både dokumentasjonskravene og kontrollsystemet, i takt med erfaring og utvikling av klarere kriterier, standarder og veiledninger.

Ad § 5-4: Dokumentasjon som skal foreligge i tiltaket.

Prinsipielt er vi helt enige i formuleringen:

”Dokumentasjon for oppfyllelse av krav gitt i medhold av Plan- og bygningsloven skal foreligge i tiltaket og være kjent for de ansvarlige i den grad de er relevante for foretakets oppgaver”.

For å unngå at tilsynsmyndigheter overleses med lite relevant dokumentasjon og at aktørene i byggeprosessen belastets med unødig arbeid med lite relevant informasjon, anmoder vi om en presisering og konkretisering av hva som er relevant dokumentasjon, og på hvilket nivå den skal foreligge. Spesielt i forhold til kravet om dokumentasjon for driftsfasen (jfr. TEK §13-1), er behovet for en nærmere definering av hva som kreves helt nødvendig. Delvis kan dette fanges opp i veiledning til forskriften og delvis ved standardisering.

Vi nevner at bransjen på 1990-tallet etablerte Norsk Byggevarerbase – NOBB, som en åpen og tilgjengelig byggevardatabase med elektronisk produktinformasjon. Det arbeides nå med å ”koble” basen til Building SMART (BIM) og derved understøtte arbeidet mot en elektronisk informasjonsflyt mellom aktørene i næringen.

Byggevarerindustrien mener at det her allerede ligger et verktøy som ved et fornuftig samarbeid mellom næring og myndigheter kan videreutvikles til en nøytral nasjonal produkt- og dokumentinformasjonsplattform. Som kan effektivisere dokumentflyt og bli kontaktpunkt for myndigheter og aktører.

AD § 7-7: Personlig ansvarsrett for selvbyggere

Byggevarerindustrien støtter forslaget. Det synes naturlig å begrense selvbygging til tiltaksklasse 1.

Ad Del 4 § 15: Kontroll av tiltak

Byggevarerindustrien henviser til Boligprodusentenes uttalelse og gir sin tilslutning til denne

3. Teknisk Forskrift (TEK)

Byggevareindustrien vil først understreke betydningen av at TEK følges opp med en god og tydelig veiledning som utdyper og angir ytelse som tilfredsstillende forskriftens krav på områder hvor kravene er formulert som generelle funksjonskrav.

Ad § 4-1: Generelle krav til produkter

§ 4-1 nr. 2 lyder *"For produkter til byggverk som bestilles eller lages for et spesielt byggverk, og produksjonsmetoden ikke inngår i produsentenes ordinære virksomhet, gjelder kun §§ 4-2, 4-3, 4-13, 4-14, 4-15 og 4-16."*

Etter vårt syn kan ikke produksjonsmetoden for et produkt til byggverk være relevant.

Formuleringen *"...for et spesielt byggverk..."* er også uklar.

Fabrikkproduserte byggevarer skreddersys ofte for ett bestemt byggverk (mål, styrke, visuell kvalitet...). I kommentarene sies det at all fabrikkproduksjon som hovedregel må forholde seg til dokumentasjonskravene i TEK kap. IV og Byggevaredirektivet.

Det blir derfor inkonsistent når § 4-2 gjelder (Byggevaredirektivet), mens de Tekniske Spesifikasjonene det samme Byggevaredirektiv fastlegger som dokumentasjonsgrunnlag ikke skal gjelde (kfr. § 4-4) for produkter laget for et spesielt byggverk.

Ønskes unntak for bruk av materialer fra egen skog får man spesifisere det. Men lovkravet til helse, miljø og sikkerhet må gjelde. For øvrig mener vi at dette unntaket bare bør gjelde "spesialprodukter" hvor det ikke foreligger naturlige Tekniske Spesifikasjoner og at nasjonale myndigheter i slike tilfeller angir hva som gjelder.

Vi foreslår følgende alternative tekst til § 4-1 nr. 2:

"For produkter som spesiallages til et byggverk og det ikke foreligger relevant teknisk spesifisering vil nasjonal myndighet angi dokumentasjonsgrunnlag".

Ad § 4-4: Teknisk Spesifisering

Foreslår at § 4-4 nr. 3 endres til:

"For produkter til byggverk der det foreligger en nasjonal produktstandard som svarer til en harmonisert europeisk produktstandard skal produktdokumentasjon utarbeides på bakgrunn av denne".

I kommentaren til denne paragrafen skrives det *”med andre tilfredsstillende tekniske spesifikasjoner menes som for eksempel SINTEF Byggforsk Tekniske Godkjenning”*.

Vi har stor respekt for og nyttiggjør oss også i stor grad denne frivillige dokumentasjonsordningen (ikke en godkjenningsordning).

Vår forståelse av systemet er som følger:

- Der det foreligger en europeisk harmonisert standard er det dokumentasjonsgrunnlaget.
- Foreligger det en europeisk teknisk godkjenning (ETAG) og ikke en harmonisert standard, vil det være grunnlaget for dokumentasjon.
- I tilfelle ikke noe av dette foreligger dvs. harmonisert spesifikasjon vil § 4-4 nr. 1c og nr. 2 gjelde.

Slik vi ser det vil SINTEF Byggforsks Tekniske Godkjenning her kunne komme inn som dokumentasjonsgrunnlag etter anvisning av nasjonal myndighet.

Vårt poeng er å påpeke at SINTEF Byggforsks ordning ikke må fremstå som et krav. Det er en frivillig ordning.

Generelt ser vi det som nødvendig at veiledningen til forskriften legger vekt på å illustrere hvilken type /omfang av dokumentasjon som skal til for å oppfylle forskriftens krav.

Dette er viktig både mht. kostnader og effektivitet, kvalitet og ikke minst ryddige konkurranseforhold.

Ad § 4-5: Vurdering og erklæring av samsvar.

Foreslår at det innføres følgende tilleggspunkter:

”For produkter der prosedyre for utarbeidelse av samsvarserklæring ikke er angitt i vedtak fra EU-kommisjonen eller teknisk spesifikasjon ikke foreligger, skal nasjonal myndighet angi slik prosedyre”.

Samt:

”Samsvarsvurdering skal omfatte vurdering foretatt av teknisk kontrollorgan og/eller produsenten i overensstemmelse med det som er angitt i teknisk spesifikasjon for produktet”.

Ad § 4-6: Gjensidig godkjenning

Foreslår følgende nye tilleggspunkt til § 4-6:

"Tilsynsmyndigheten avgjør om test- og beregningsmetoder for dokumentasjon er relevant for å kunne verifisere oppfyllelse av krav gitt i denne forskrift".

Veiledningen bør på dette punkt utfylle forskriftsbestemmelsene mht. vilkår for å kreve tilleggsdokumentasjon.

Ad § 4-12: CE-merking

I § 4-12 nr 8c heter det "*...og om nødvendig produktsertifikatsnummer*".

Terminologisk i forhold til CE-merket, opereres det i forslaget til TEK med henholdsvis: "*samsvarsvurdering*" fra et utpekt teknisk kontrollorgan. Spørsmålet er derfor om produktsertifikat er korrekt? Dvs. om det ikke er samsvarsvurderingen (evt. Samsvarssertifikat) som er relevant henvisning?

I § 4-12 nr. 8d henvises det til "*...som angitt i direktiv for produktet*". I forhold til TEK/Byggevedirektivet er vårt spørsmål om ikke henvisningen til teknisk spesifisering for produktet er mer korrekt? Vi er klar over at dette kan være noe annerledes i forhold til Maskin- og Heisdirektivene.

Vår anmodning er at man er presis for å unngå misforståelser. Og at det derfor skilles mellom produkter etter § 4-2 (Byggevedirektivet) og andre typer direktiver (Heis, Maskin og Varmtvannskjeler).

Ad § 4-15: Markedstilsyntiltak

Byggevareindustrien er opptatt av at det utøves et aktivt og tilstedeværende markedstilsyn i det norske byggevaremarked. Byggevaremarkedet er åpent og kjennetegnes av sterk konkurranse med aktører fra nærmest hele verden. Å etterleve kravene til produktkvalitet, sikkerhet og dokumentasjon etter "Byggeforskriftene" (og annet regelverk) er ressurskrevende. **For å sikre overholdelse av regelverk og dokumentasjonskrav og lik konkurranse i markedet må etter vårt syn Statens Bygningstekniske Etat (BE) tilføres mer ressurser for å kunne utøve tilfredsstillende tilsyn.**

Byggevareindustriens syn er at dette ikke bare kan forstås som et ansvar som påligger BE som tilsynsorgan, men også en plikt til faktisk utøvelse.

For å gjøre dette tydeligere foreslår vi at følgende nye punkt tilføyes som nr. 1 § 4-15:

"Tilsynsmyndigheten skal utøve aktivt og løpende tilsyn i forhold til bestemmelsene i denne forskrift"

Ad § 8-2: Luftkvalitet

§ 8-2 nr. 4 lyder:

”Det skal velges bygnings- og overflatematerialer som gir lav eller ingen forurensning til inneluften”.

En god intensjon som i praksis er umulig å etterleve uten nærmere veiledning og dokumentasjonskriterier. Vårt syn er at dersom vi ikke har fastlagt omforente målemetoder og krav, bør dette punkt utgå. Punkt nr. 1 fanger for så vidt opp nesten det samme.

Henviser også til CEN TC 351, som etter mandat fra EU-kommisjonen (og i forhold til Byggeveredirektivet), har under utvikling harmoniserte testmetoder i forhold til inneklima og emisjoner.

Arbeidet er godt på vei. Når dette foreligger, vil man ha målemetoder og grunnlag for kravsetting.

Henviser også til at bruk av kjemiske/farlige stoffer i byggevarer er regulert i annet regelverk.

Ad § 10-2: (Energi) Krav til særskilte bygninger

§ 10-2 nr. 2 lyder:

”Bygning som skal ha innetemperatur under 15 C kan prosjekteres og utføres med bakgrunn i de reelle forholdene”.

Vi har ingen innvendinger til formuleringen, men ber om at det klargjøres i veiledningen hvordan dette skal forstås. Gjelder energikravene i § 10-3 eller ikke?

Ad § 10-3: Energieffektivitet

I følge § 10-3 nr 4a, gjelder ikke begrensninger for vindus- og dørareal for boliger, fritidsbolig under 150 m² og midlertidig bygning.

Vi antar at unntaksteksten under tabellen i nr. 4a med referense til boligbygning, er feil (kfr. 1b) og at unntaket er ment å gjelde boligbygning med laftede vegger.

I forhold til underliggende motiv for reguleringen (reduisert energibehov) finner vi det ulogisk å unnta fritidsboliger. Foreslår derfor at unntaket bare gjelder for midlertidige bygninger.

Ad § 11-4: Helse- og miljøskadelige stoffer.

Paragrafen lyder:

”Det skal velges produkter til byggverk uten, eller med lavt innhold av helse- eller miljøskadelige stoffer”

Vi er enig i at det skal unngås å bruke helse- og miljøskadelige produkter (stoffer). Som påpekt i tilknytning til § 8-2 er dette en kravsform som er vanskelig å etterleve uten nærmere konkretisering og veiledning. Siden bruk av kjemikaler/regulerte stoffer er tungt regulert i annet regelverk og på produktnivå delvis spesifisert i omforente standarder, blir en slik parallell regulering kompliserende og ineffektiv.

Prinsipielt mener vi at innenfor dette området må nasjonalt og internasjonalt regelverk harmoniseres. Noe som delvis er gjennomført og noe som fortsatt pågår. Dobbelregulering må unngås.

Når en produsent av byggevarer dokumenterer og etterlever kravene i:

- Harmoniserte produktstandarder
- Dokumentasjonskravene etter REACH-forordningen
- Produktkontrollen – inklusiv Substitusjonsplikt og levering av Sikkerhetsdatablader
- Produktregisteret - med innlegging av informasjon og etterlevelse av merkeplikten.
- m.v.

må det være unødvendig og urasjonelt (uakseptabelt) at TEK kommer med særkrav til byggevarer, over dette.

Noe av dette blir også etter hvert faset inn i Byggevaredirektivet og da etter hvert i relevante produktstandarder (kfr. CEN TC 351 mv.).

En kommentar til teksten er at *”innhold”* av et stoff i seg selv ikke er en relevant parameter.

Det må være skadelige emisjoner og hvordan produktet/stoffet opptrer og behandles ved avhending som er relevant.

Vi støtter kommentarene om at miljøvaredeklarasjoner vil være et godt verktøy.

Vårt forslag er at § 11-4 tas ut.

Ad § 13-1: Dokumentasjon for driftsfasen.

Vi henviser til vår kommentar til Byggesaksforskriften § 5-4. Vi støtter forslaget men anmoder om at det presiseres og eventuelt standardiseres hva som menes med dokumentasjonen i driftsfasen.

Avslutningsvis gjentas vår anmodning om at ikrafttreden av begge forskriftene utsettes til minst ett år etter vedtakspunkt. Slik at næringens bedrifter kan forberede seg og en bearbeidet veiledning foreligger.

Med vennlig hilsen

Byggevarerindustriens Forening

Arne Skjelle

Adm. direktør